

Strategisk handlingsplan Telemarkskanalen regionalpark 2012-2016

www.telemarkskanalen.no/regionalpark

Innhold

Bakgrunn	3
De viktigste suksesskriterier for eierne og aktørene i regionalparken	3
Hovedmål - En bedre besøkt reiselivsattraksjon	3
Prioriteringer innenfor oppgaveområdene i perioden 2012-2016.....	4
1. Landskapsforvaltning.....	4
2. Reiseliv og annen næring	6
3. Informasjons- og markedsføringstiltak	7
4. Frivillig sektor	8
5. Kunnskapsutvikling og formidling	9
6. Nasjonale og internasjonale nettverk.....	9
7. Finansiering av utviklingsprosjekter.....	10
8. Samhandling, samarbeid og synlighet.....	10

Eidsfoss sluse, foto Jørn Steen

Bakgrunn

I Interimsperioden 2010-2011 ble det utarbeidet en parkplan for Regionalparken som vi siden oppstarten 1. januar 2012 har arbeidet etter. Parkplanen angir en ytre ramme for regionalparkens oppgaver. Parkplanen er imidlertid såpass omfattende at den i liten grad gir prioriteringer av de oppgaver den angir. I denne strategiske handlingsplanen har vi valgt et hovedmål for vårt arbeid i perioden, samt konkretisert mål og strategier for oppgavene parkplanen angir.

Målene og strategiene har også en overordnet forankring. Regionalparken har som målsetting å realisere vekst og utvikling som er i tråd med regional planstrategi for Telemark 2012-2016 og de to regionale planene for nyskaping og næringsutvikling (2010) og for reiseliv og opplevelser (2010) i Telemark.

De viktigste suksesskriterier for eierne og aktørene i regionalparken

Det er mange forventninger, og det er mange arbeidsområder regionalparken skal arbeide innenfor. Vi klarer ikke å løfte alt samtidig, og vi er avhengige av å prioritere hva som er viktigst for eierne og aktørene i regionalparken. Vi har derfor satt opp hva vi mener er de viktigste suksesskriterier for parken.

Det aller viktigste suksesskriteriet er å **få flere besøkende til regionalparken.**

Andre viktige suksesskriterier er

- Mobilisering og oppslutning fra lag og foreninger og innbyggere
- Mer samhandling og felles produktutvikling og markedsføring blant reiselivsaktørene
- Landskapsforvaltning, - gjennomføring av synlige tilretteleggings og skjøtselstiltak. Etablert nettverk og felles kompetanseheving innen plan og landskap
- Skaffe ekstern kapital for finansiering av utviklingsprosjekter
- Avstemme forventninger og forankre strategiske prioriteringer hos eiere og viktige aktører
- Økt bosetting og næringslivsetableringer i regionalparken

Hovedmål - En bedre besøkt reiselivsattraksjon

Det viktigste arbeidsområdet for regionalparken er å bidra til å få flere besøkende til Telemark og Telemarkskanalen. Samtidig er det også mange aktører som arbeider med dette. Alt fra private næringsaktører via destinasjonsselskaper og utviklingsselskaper til Telemarkreiser. Telemarkskanalen regionalpark må finne sin rolle i arbeidet med å utvikle regionalparkens område til et attraktivt besøksmål, og et attraktivt bo og etableringsområde. En del av vår rolle vil være å få aktørene til å samarbeide og samhandle, samt å utvikle mer attraksjon på bakgrunn av lokale kvaliteter og ressurser. Vi vil legge vekt på å bygge opp under de næringsaktørene som er der i dag, og bidra til at de har forståelse for sin rolle som vertskap i regionalparken. I tillegg vil regionalparken ha en rolle i å markedsføre Telemarkskanalen som en helhet.

Mål for økt besøk:

- **10 % økning av antall besøkende fra 2012 til 2016 på de målbare attraksjonene.**
- **Reiselivsbedriftene skal i gjennomsnitt ha en økning i omsetning på 20 % nominelt i perioden, målt ut fra registreringer i Brønnøysundregistrene.**
- **Det skal etablere seg 6 nye service-/reiselivsbedrifter i perioden.**

Prioriteringer innenfor oppgaveområdene i perioden 2012-2016

Parkplanen angir roller og oppgaver for Regionalparken. Vi har i det følgende brukt strukturen fra parkplanen og angitt overordnet målsetting og strategier for oppgaveområdene. Arbeidet med de ulike oppgaveområdene skal på kort eller lang sikt bidra til å nå hovedmålet om flere besøkende.

I. Landskapsforvaltning

Kanallandskapet – forvaltning, tilrettelegging og skjøtsel

Landskapet langs Telemarskanalen har vært helt sentralt ved opprettelsen av Telemarkskanalen regionalpark. Definisjon av en regionalpark er av organisasjonen Norske parker definert som:

«En dynamisk, langsiktig og forpliktende samarbeidsplattform for lokalsamfunn, myndigheter og næringsliv med en interesse for å ivareta og videreutvikle natur- og kulturverdier i et definert landskaps- og identitetsområde»

For vår regionalpark er dette landskaps- og identitetsområde definert av Telemarkskanalen og kanallandskapet. I tillegg ble det ved opprettelsen av Telemarkskanalen regionalpark valgt å legge den europeiske landskapskonvensjonen til grunn, nettopp fordi man anså landskapsforvaltning og skjøtsel som en svært viktig suksessfaktor over tid for Telemarkskanalen regionalpark. Telemarkskanalen regionalpark har ambisjoner om å bli et foregangsområde for implementering av denne konvensjonen som Norge ratifiserte i 2004.

Mål for landskapsarbeidet:

- Øke kompetansen om landskapsforvaltning hos aktører og regionalparkens eiere som grunnlag for å lage realistiske og langsiktige skjøtelsesplaner der det er viktigst for reiselivet.
- Gjennomføre konkrete skjøtelses- og tilretteleggingstiltak som styrker landskapsopplevelsene og øker aktiviteten i kanallandskapet.
- Mobilisere frivillige krefter til vedlikehold og skjøtsel i kanallandskapet.

Strategi:

Skjøtsel og tilrettelegging

Synlige skjøtselstiltak og tilretteleggingstiltak for aktiviteter i kanallandskapet er viktig. Samtidig må vi erkjenne at det er en utfordring å holde landskapet åpent uten hjelp av beitedyr. Regionalparken vil sammen med kommunene identifisere og prioritere områder i hver kommune som er viktige for ut-/innsyn til kanalen, og iverksette rydding og skjøtsel for disse områdene. Det må være en plan for videre forvaltning av områder som ryddes. For de områdene som ble ryddet i forbindelse med minutt for minutt bør en forvaltningsplan utarbeides i ettertid.

I samarbeid med landbrukskompetansen i kommunene vil vi forsøke å etablere ordninger med større fellesbeiteområder som er attraktive for husdyreiere, slik at det blir flere beitedyr helt ned til kanalen enn hva som er tilfellet i dag. Kommunenes landbruksmyndighet har mulighet for å dele ut SMIL-midler til slike tiltak, og regionalparken vil være med å stimulere til økt bruk av SMIL-midler langs kanalen. Arbeidet må også sees i sammenheng med utarbeidelse av egen landbruksmelding for Telemark.

Regionalparken vil forsøke å få kommunene til å samarbeide i større delprosjekter, slik at prosjektledelse kan utføres av en kommune på vegne av flere. Utfordringen med dette er naturlig nok å unngå for stor skjevbelastning eller å finne gode og omforente løsninger for kompensasjon av arbeidsinnsats som går på tvers av kommunegrensene.

Kommunenes ansvar som kanalkommuner

Regionalparken vil sammen med kommunene utvikle bevisstheten om kommunenes eget ansvar som kanalkommuner. Dette gjelder spesielt kommunenes rolle som arealmyndighet og som utviklingsaktør. Regionalparken vil forsøke å stimulere kommunene til et bevisst og målrettet fokus på hvordan de forvalter både det bebygde og ubebygde landskapet langs kanalen, og på hvordan de legger til rette for besøkende til kanalen. Sammen håper vi at kommunene i så stor grad som mulig kan finne fram til en felles forståelse for hvordan landskapet bør forvaltes, og stimulere til en utvikling som samsvarer med en positiv og helhetlig utvikling av Telemarkskanalen som besøksmål og bosted.

Nettverk for arealplanleggere

En viktig del av dette er kompetanseheving og samarbeid mellom arealplanleggere. Vi vil derfor videreutvikle det etablerte nettverket av arealplanleggere i kanalkommunene. Vi vil bruke eksempler rundt omkring i regionalparken som utgangspunkt for diskusjoner og bevisstgjøring om kommunenes felles ansvar for vår felles kanallandskap. Videre er målet med nettverket å finne nye måter å involvere og skape engasjement om landskapet vårt og planlegging på, og bli flinkere til å involvere næringsaktører og innbyggere.

2. Reiseliv og annen næring

Mål:

- En bedre besøkt reiselivsattraksjon

Strategi:

Utvikle attraksjonsklynger med særpreg

Samarbeid mellom lokale bedrifter/attraksjoner som får mer attraksjonskraft gjennom å samarbeide enn hva de klarer ved å jobbe hver for seg. Attraksjonsklyngene tar tak i naturlige særtrekk lokalt i landskapet, og vil forhåpentligvis være en viktig bidragsyter til å tydeliggjøre opplevelser og ulikheter i hele Telemarkskanalen. Regionalparken vil initiere og være med og utvikle attraksjonsklyngene sammen med aktørene.

- Drømmemila (Nome). Etablert prosjekt med 7 attraksjoner rundt og på Ulefoss
- Opplevelser i fruktlandskapet (Sauherad). Prosjekt i oppstartfasen
- Vandre- og kulturopplevingar i spektakulære omgivelser i Kviteseid og Tokke.
- Industrihistorien og verdensarven på Notodden
- Kanalbyen Skien

Gjennomgående temasatsinger

I tillegg til attraksjonsklyngene vil Regionalparken også initiere samarbeid og samhandling på temasatsinger hvor aktører i hele regionalparkens geografi blir invitert med. Vi vil forsøke å få aktørene til å samarbeide om produktutvikling og markedsføring, og at temaene listet nedenfor i stadig større grad blir presentert som helhetlige og gjennomgående «produkter» for hele Telemarkskanalen.

- Sykkel
- Padling
- Vandrings
- Båt og båtliv
- Landskap - formidle landskapsopplevelsene og historiene i landskapet
- Lokalmat
- Kulturopplevelser

En målgruppe som peker seg ut er bobilturistene. Dette er en målgruppe som har økt kraftig i antall de senere årene, og det å være tidlig og tydelige på en god tilrettelegging for denne målgruppen kan være en god strategi for Telemarkskanalen. Dette innebærer en god infrastruktur når det gjelder attraktive oppstillingsplasser med tilgang på strøm, vann og løsninger for septikktømming. Hvis beliggenhet gjør det mulig bør en slik tilrettelegging også kombineres for bruk av fritidsbåtene.

Vertskap og bevisst henvisning til neste reisemål i kanalen

I Telemarkskanalen er det mye å tjene på at alle blir flinke til å henvise til hverandre og ta et ansvar for hvordan vertskapet fungerer for hele Telemarkskanalen. Det innebærer at aktørene bør kjenne til hverandre og tilbud som er andre steder i kanalen, og at aktørene blir med på vertskapskurs og fortrinnsvis blir enige om en felles standard for hva som er bra vertskap i Regionalparken. Dette vil også gjelde bedrifter og andre aktører som i utgangspunktet ikke har direkte tilknytning til reiselivet. Det er mye ressurser og positiv vilje til å være med på å utvikle Telemarkskanalen som et attraktivt reisemål også hos andre aktører, og dette er en kraft vi må forsøke å legge til rette for kan bidra positivt til å trekke flere besøkende hit.

Regionalparken skal i samarbeid med lokale aktører rekruttere og kvalifisere guider for deler eller hele Telemarkskanalen.

Styrke kunnskapsgrunnlaget

Vi trenger mer kunnskap om hvem som er turister i regionalparken i dag, både på kanalen, langs kanalen og i kanallandskapet forøvrig. Hvor kommer de fra, hvordan kommer de hit, hvilke opplevelser søker de – og ikke minst hvordan opplever de besøket? Det er nødvendig å videreutvikle bookingsystemet Citybreak slik at det gir oss mer fakta tilbake om de som kjøper kanalbilletter og kanalpakker. Dessuten vil vi innføre regelmessige gjesteundersøkelser for å komme nærmere gjestenes forventninger og erfaringer. I tillegg må vi sikre oss at regionalparken er oppdatert når det gjelder nasjonale og internasjonale reiselivstrender. Til sammen gir dette oss et grunnlag for å forbedre regionalparken som reiselivsattraksjon, i nær dialog med næringsaktørene.

Telemarkreiser og Telemark fylkeskommune blir viktige samarbeidspartnere for regionalparken på dette området. Mange tiltak kan samordnes for å redusere dobbeltinnsats og kostnader.

3. Informasjons- og markedsføringstiltak

Mål:

- Nå fram med god, relevant og tilgjengelig informasjon om opplevelser og attraksjoner langs Telemarkskanalen

Strategi:

Regionalpark er foreløpig et ukjent begrep i Norge i reiselivssammenheng. Det er ingen av de andre regional- eller natur- og kulturparkene som bruker parkbegrepet i sin eksterne markedsføring. Telemarkskanalen regionalpark har derfor valgt å være med på å markedsføre «Telemarkskanalen» som det varemerket vi ønsker å fremheve. Så er det regionalparkens oppgave å vise at «Telemarkskanalen» er så mye mer enn vannstrengen, slusene og båtreisene.

Utvikling av nettsidene

www.telemarkskanalen.no er nettsiden for Telemarkskanalen. Denne vil regionalparken ta en aktiv rolle i å være med å videreutvikle sammen med kanalforetaket og Telemarkreiser. På denne nettsiden vil vi forsøke å samle og presentere relevant informasjon om aktiviteter, tilbud og produkter langs hele kanalen, og også med gode linker til booking- sider for kjøp.

Samarbeid om markedsføring

Innenfor både attraksjonsklyngene og for de gjennomgående temasatsinger vil markedsføringsamarbeid være et naturlig tema. Regionalparken vil ta initiativ til at aktørene og destinasjonene får til samarbeid om å definere felles målgrupper der det er naturlig og få til samarbeid om felles markedsføring.

Regionalparken vil også utvikle felles kart og brosjyremateriell som viser hele kanalen. I 2012 har regionalparken laget et førsteutkast til et felles kart, og dette må videreutvikles.

4. Frivillig sektor

Mål

- Mer engasjerte, stolte og involverte innbyggere.

Strategi:

Lokalt engasjement og involvering

Telemarkingene har helt siden etableringen av Telemarkskanalen vært stolte av kanalen. Selv om betydningen til kanalen som transportåre har forandret seg drastisk, er de aller fleste Telemarkingene fortsatt stolte av kanalen, også etter at den i det alt vesentlige har blitt en turistattraksjon. Samtidig er det mange Telemarkinger som ikke har vært på kanalen eller ved kanalanleggene, og det er et stort potensial i å få flere til å bruke kanalen både som arena for arrangementer og for besøk.

Innbyggerne er sentrale i Regionalparkkonseptet. Regionalpark skal stimulere til en nedenfra og opp tilnærming, hvor involvering og engasjement hos næringsaktører, lag og foreninger og innbyggere er sentralt. I arbeidet med Telemarkskanalen minutt for minutt, har det vært et voldsomt engasjement for kanalen. Regionalparkens utfordring vil nå være å holde på og videreføre dette engasjementet.

Få lokalbefolkningen til å bruke kanalen

Regionalparken vil samarbeide tett med lag og foreninger, og søke å få til involvering av innbyggerne gjennom utvikling av lag og foreninger langs kanalen. I forbindelse med minutt for minutt arrangerte regionalparken i samarbeid med Telemarkreiser og Varden en dugnadskonkurranse for lag og foreninger. Oppslutningen var god, og resultatene var veldig gode. Dette er et samarbeid vi ønsker å videreføre. En viktig oppgave for regionalparken vil være å kjenne til og veilede lokale lag og foreninger om ulike finansieringsordninger lokalt og regionalt.

Vi vil også utfordre både kommunene og lag og foreninger i det å bruke kanalen og kanallandskapet som arena for arrangementer. I tillegg til de allerede eksisterende arrangementene vil vi forsøke å stimulere til rene kanalarrangementer. En felles «kanaldag» for alle langs kanalen. Eller en stafett gjennom sommeren «Kanalene uke for uke» hvor lokalsamfunn utfordrer hverandre på å lage liv på kanalen. Vi vil ta initiativ til at det holdes kanalarrangementer i alle kommunene i forbindelse med åpningen av kanalen hver vår når passasjerbåtene begynner å gå, og at det i den forbindelse utarbeides et «kanalprogram» som viser aktiviteter og arrangementer langs kanalen for den kommende sesongen.

5. Kunnskapsutvikling og formidling

Mål:

- Skape interesse for og utvikle kunnskap om lokale ressurser som grunnlag for vekst og trivsel.

Strategi:

Involvere forskningsmiljøer

Regionalparken har hatt og har et godt samarbeid med tre forskningsinstitusjoner som har vært sentrale i den norske utviklingen av regionalparker. Det er Telemarksforskning, Aurland naturverkstad og Universitet for miljø og biovitenskap på Ås. Vi vil fortsette samarbeidet med disse og eventuelt andre relevante institusjoner, og bruke fagmiljøene til å utvikle ny kunnskap om hvordan vi kan bruke lokale ressurser og særegenheter som grunnlag for vekst og trivsel.

6. Nasjonale og internasjonale nettverk

Mål:

- Utveksle kunnskap med andre regionalparker og fagmiljø
- Bidra til forankring av regionalpark-konseptet som utviklingsstrategi

Strategi:

Deltakelse i Norske parker

Telemarkskanalen regionalpark vil søke å ha en aktiv rolle i den videre utvikling av paraplyorganisasjonen Norske parker. Dette er også en god arena for samarbeid og erfaringsutveksling med de andre norske parkene

Internasjonale prosjekter/nettverk

Regionalparken samarbeider med det internasjonale teamet i Telemark fylkeskommune, og vil der det er relevante nytte for regionalparken og kommunene være med i internasjonale prosjekter og nettverk.

Regionalparken vil også ta initiativ til studieturer for å lære om utviklingsarbeid andre steder i Norge og i utlandet.

7. Finansiering av utviklingsprosjekter

Mål:

- Skaffe eksterne midler til finansiering av utviklingsprosjekter i regionalparken

Strategi

Vi vil sette oss inn i og hjelpe aktørene i regionalparken til å bruke mangfoldet av regionale og lokale finansieringsordninger mer aktivt.

Regionalparken vil følge med på og benytte muligheter for nasjonal og internasjonal finansiering. Vi skal ha god uttelling i nasjonale verdiskapingsprogram som er relevante for parken.

8. Samhandling, samarbeid og synlighet

Dette er et område som ikke er spesifikt nevnt som et arbeidsområde i parkplanen, men som implisitt ligger som en forutsetning for regionalparken.

Regionalparken som organisasjon

Regionalparken er en samarbeidsplattform for utvikling. Det er en svært viktig oppgave for regionalparken og eierne å videreutvikle samhandling og samarbeid mellom eierne. Dette er krevende fordi kanalkommunene fordeler seg på de fire regionene vi har i Telemark, vi har fire næringsutviklingsselskaper, to destinasjonsselskaper og et turistkontor. Regionalparken er avhengig av at vi finner en felleskapsfølelse på tvers av alle disse strukturene, at vi unner hverandre å lykkes og at vi er romslige i forhold til hverandre. Lokalt eierskap er et viktig prinsipp i regionalparken, og det er viktig at man i organisering av utviklingsarbeid legger vekt på lokal mobilisering og lokalt eierskap. Samtidig har regionalparken en oppgave i å knytte nettverk og skaffe medfinansiering også utenfor regionen. I dette arbeidet er et tett samarbeid med fylkeskommunen avgjørende.

Synliggjøring av regionalparken gjennom kvartalsvise nyhetsbrev

Regionalparken vil gi ut kvartalsvise nyhetsbrev om aktiviteter og utviklingsarbeid fra Telemarkskanalen. Det å fortelle om suksesshistorier og engasjement, samt å gjøre aktører og eiere bevisste på hva som skjer i andre deler av kanalen enn der de selv hører hjemme tror vi er svært viktig. Det er også viktig for Regionalparken å synliggjøre hva vi til en hver tid er opptatt av og arbeider med for lettere å få innspill og skape engasjement.